

Ärendenummer
TRV 2023/92087
TRV 2023/92088

Dokumentdatum
2024-01-24

Motpartens ärendenummer
M 8651-23
M 8654-23

Mottagare
mmd.nacka.avdelning4@dom.se

Komplettering av ansökan i mål M 8651-23 och M 8654-23

Trafikverket svarar nedan på domstolens frågor i föreläggande daterat 2023-12-22 (aktbilaga 4).

Sakägare

Domstolen har förelagt Trafikverket att närmare redovisa grunderna för bedömningen av om verksamheten kan medföra skador på mark eller vatten som tillhör fastigheter som fått en grundvattenavsänkning $< 0,3$ m i jord eller < 1 m i berg inom angivet påverkansområde.

Trafikverkets har vid tillämpningen av 9 kap. 2 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet (restvattenlagen) inom projekt Ostlänken tagit fram vissa kriterier för att avgöra vilka fastigheter som berörs av vattenverksamheten. I de nu aktuella ansökningarna har samtliga fastigheter längs arbetsområdet, inklusive fastigheter utanför arbetsområdet men inom påverkansområdet för grundvatten, gått igenom för att avgöra om något av kriterierna i 9 kap. 2 § ska anses vara uppfyllt för just den fastigheten. De kriterier som Trafikverket har haft att tillämpa för att identifiera fastigheter som berörs enligt paragrafen är:

1. De som äger fastighet som vattenverksamheten bedrivs inom.

Kommentar: Detta kriterium är enligt andra punkten i 9 kap. 2 § restvattenlagen, som anger att fastigheten berörs när fastigheten eller dess vatten tas i anspråk för verksamheten eller för en anläggning i samband med verksamheten. När det gäller Ostlänken bedrivs nästan all vattenverksamhet inom järnvägsområdet, dvs. på mark som lösts in av staten. Om vattenverksamhet som omfattas av ansökan behöver ske på områden som innehas med tillfälligt markanspråk enligt planen (exempelvis en tillfällig uppställningsyta i ett vattenområde) eller med servitut har fastigheten i förekommande fall räknats in bland berörda fastigheter.

Ärendenummer
TRV 2023/92087
TRV 2023/92088
Motpartens ärendenummer
M 8651-23
M 8654-23

Dokumentdatum
2024-01-24

2. De som äger fastighet där det kan uppkomma skada på mark, vatten, byggnader eller anläggningar inom fastigheten eller på fastighetens användningssätt till följd av vattenverksamheten, exempelvis:

a. Fastigheter inom påverkansområde för grundvatten där det finns energi- och/eller dricksvattenbrunnar vars kapacitet eller kvalitet kan påverkas av vattenverksamheten

b. Fastigheter inom påverkansområde för grundvatten där det finns byggnader och anläggningar som har en grundvattenberoende grundläggning

c. Fastigheter där erosionsskador kan uppkomma till följd av vattenverksamheten, i bygg- eller driftskede

d. Fastigheter med uttag av ytvatten för dricksvattenförsörjning eller bevattning nedströms arbetsområdet, fiskeodlingar etc. där skador kan uppkomma av grumling till följd av anläggningsarbetena i vattenområdet

e. Om en vattenverksamhet förändrar förutsättningarna för ett befintligt markavvattningsföretag är normalt samtliga deltagare i markavvattningsföretaget att se som sakägare.

Kommentar: Detta kriterium hänför sig till tredje punkten i 9 kap. 2 § restvattenlagen, där det är risken för skada som ska beaktas. Bedömningen av risk för skada för fastigheter utgår från de bedömningar beträffande påverkan på riskexponerade objekt som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

När det gäller fastigheter inom påverkansområde för grundvatten (punkterna a-b ovan) har risk för påverkan på brunnar och skada genom sättningar på byggnader och anläggningar beaktats. Alla brunnar som i miljökonsekvensbeskrivningen bedömts få större effekt än ”ingen effekt” har tagits med som sakägare. Risk för skada på energibrunnar har inte ansetts föreligga i någon av ansökningarna. När det gäller byggnader och andra anläggningar har fastigheter med byggnader eller andra anläggningar på sättningskänslig mark med grundvattenberoende grundläggning tagits upp som sakägare. För båda ansökningarna gäller att någon risk för skada på jordbruksmark eller skog inte har bedömts föreligga. Tre områden med grundvattenkänslig jordbruksmark har identifierats på delsträckan, delområde Trosaåns dalgång och Hillesta¹ men påverkan bedöms inte medföra någon risk för skada eftersom det är fråga om tillfällig påverkan. Skulle skada uppkomma på skogs- eller jordbruksmark är den således oförutsedd.

Någon vattenverksamhet som innebär flödesökningar eller liknande som skulle kunna orsaka skada i form av erosionsskador (punkten c ovan) har inte identifierats på sträckan.

¹ Se figur 28 i miljökonsekvensbeskrivningen

Ärendenummer
TRV 2023/92087
TRV 2023/92088
Motpartens ärendenummer
M 8651-23
M 8654-23

Dokumentdatum
2024-01-24

Risk för grumling i diken och andra vattendrag under byggtiden (punkten d ovan) kan förekomma och riskerna har redovisats i ansökningarna, med åtaganden om skyddsåtgärder där sådana behövs. Normalt sett utgör tillfällig förekomst av grumling inte en risk för skada för en fastighet, men om det exempelvis skulle finnas intag av vatten eller annan grumlingskänslig verksamhet nedströms som kan påverkas av grumling ska fastigheten anses som berörd. Några sådana fall har inte identifierats inom de nu aktuella delområdena.

När det gäller markavvattningsföretag (punkten e ovan) har dessa markerats som berörda i de fall förutsättningarna påverkas.

Villkor

Domstolen har ifrågasatt om den föreslagna villkorsregleringen är tillräcklig för den ansökte verksamheten enligt gällande praxis. Trafikverket ska ge in den komplettering som behövs för en fullständig villkorsreglering.

Trafikverket konstaterar att i mål om vattenverksamhet som föregås av väg- eller järnvägsplan är det just villkorsregleringen som är den stora frågan i målet. Trafikverket har i de båda ansökningarna beskrivit sina utgångspunkter beträffande villkorsreglering, där avgränsningen mellan påverkan hänförlig till vattenverksamheten och ”annan påverkan” från själva byggprojektet framhålls som central. Vidare anför utgångspunkten att krav ska anges som särskilda villkor endast när det finns behov av ett villkor, då det inte kan anses tillräckligt med den bundenhet vid gjorda åtaganden som föreligger under det allmänna villkoret. Trafikverket anser att frågan om villkorsregleringens omfattning i vattenmål är mycket viktig och välkomnar en tillståndsprocess där principerna för villkorsreglering blir synliga. Trafikverket vidhåller tills vidare sin redovisade inställning att den villkorsreglering som föreslagits är adekvat och tillräcklig.

För Trafikverket,

Anna-Pia Johansson
verksjurist

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/92087
24, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.[Konfidentialitetsnivå]

TRV 2023/92088, Motpartens ärendenummer M 8651-23

M 8654-23, Dokumentdatum 2024-01-

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.